

การพัฒนาทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้กีฬาگอล์ฟเป็นกิจกรรมการฝึกอบรม*

The Planning Skill Development of School Principals Through Golf Activities

ไพบูลย์ สุราธิษ
Phaiboon Surarak
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand
E-mail: Protum288@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของทักษะการวางแผน ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมกีฬาگอล์ฟ เพื่อพัฒนาทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมกีฬาگอล์ฟ เพื่อพัฒนาทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบความคิดการวิจัย ประกอบด้วย 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมกีฬาگอล์ฟ เพื่อพัฒนาทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา และระยะที่ 3 การตรวจสอบหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย 1) ตรวจสอบร่างหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group Discussion) เพื่อประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมขององค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม 2) ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาคสนามกลุ่มย่อย 2 คน และกลุ่มใหญ่ 5 คน เพื่อหาประสิทธิผลของหลักสูตร และ 3) ปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมให้มีความสมบูรณ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การกำหนดข้อสันนิษฐานหรือการพยากรณ์ 3) การสำรวจทรัพยากร 4) การพิจารณาทางเลือก และตัดสินใจเลือกทางเลือก 5) การกำหนดแผนปฏิบัติงานและปฏิบัติตามแผน และ 6) การประเมินผล

*ได้รับบทความ: 1 ธันวาคม 2561; แก้ไขบทความ: 12 กุมภาพันธ์ 2562; ตอรับตีพิมพ์: 15 พฤษภาคม 2562

การปฏิบัติตามแผน

2. หลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และ 3) หน่วยการเรียนรู้และหัวข้อฝึกอบรม โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม มี 6 หน่วย แต่ละหน่วย ประกอบด้วย จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาการเรียนรู้ กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรม การประเมินผลการฝึกอบรม และประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีความสอดคล้องระดับสูง (ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00) และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$)

3. การศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการวางแผน หลังได้รับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I) เท่ากับ 0.70

คำสำคัญ: การพัฒนา; ทักษะการวางแผน; หลักสูตรฝึกอบรม

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the components of planning skill; 2) to develop a golf training curriculum for planning skill development of school directors and 3) to study the effectiveness of the developed curriculum. The study was divided into 3 phases. The research conceptual framework was built in the first phase by 1) studying relevant documents and researches on the components of planning process 2) conducting an interview with 12 experts and professional golfers on the approaches in building a golf training curriculum and on the components in golfing strategy and tactics. The golf training curriculum was built in the second phase and the evaluation of the developed curriculum was carried out in the third phase by 1) conducting an expert group discussion by 5 experts to evaluate the appropriateness and congruence of the developed curriculum 2) running an experimental implementation of the developed curriculum with a small group of 2 persons and a larger group of 5 persons to determine the effectiveness of the developed curriculum and 3) improving the developed curriculum as well as related documents.

The findings are as follows:

1. Planning skill of school directors comprises 6 components, which are 1) objectives setting; 2) presumption or prediction setting; 3) resource inventory; 4) choices consideration

and determination; 5) operational plan setting and implementation and 6) evaluation of operational plan implementation.

2. The developed golf training curriculum for planning skill development of school directors comprises 3 components, namely 1) rationale; 2) curriculum objectives and 3) training unit and training topics. The structure of the training curriculum consists of 6 units. Each unit consists of behavioural objectives, training content, instructional media, training activities and process and training result evaluation. The evaluation by experts shows that the developed training curriculum has the congruence at a high level with IOC between 0.60 - 1.00 and the appropriateness at a high level with ($\bar{x} = 4.45$).

3. On the effectiveness of the developed curriculum, it is found that the participating school directors has a higher knowledge and understanding on planning skill after the training than before the training with a statistical significance at .05 level and shows the effectiveness index (E.I) at 0.70.

Keywords: Development; Planning Skill; Training Curriculum

1. บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรอย่างยั่งยืนต้องเริ่มต้นด้วยการพัฒนาพฤติกรรมในการทำงาน เพราะพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรแต่ละคนนั้น มีความแตกต่างกันตามกระบวนการวางแผน การตัดสินใจของแต่ละคน ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพของการทำงานในอนาคตได้ การวางแผนเป็นหลักสำคัญขั้นต้นของกระบวนการบริหารเพราะแผนที่ดีจะช่วยให้การบริหารสำเร็จลุล่วงไปด้วยความราบรื่นสอดคล้องกับแนวคิดของณัฐพันธ์ เจริญนนท์ (Kecharananta, 2002 : 64) รูปแบบของแผนมีหลายอย่างแตกต่างกัน แล้วแต่วัตถุประสงค์ว่าจะวางแผนขึ้นมาสำหรับภารกิจใดแผนงานเปรียบเสมือนเข็มทิศช่วยชี้ช่องทางในการดำเนินงาน

ถ้าปราศจากการวางแผนและการตัดสินใจที่ดีแล้วโอกาสที่จะทำงานให้มีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ มีน้อยมาก การทำงานที่ขาดการวางแผนที่ดีเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ผู้บริหารควรสนใจและให้ความสำคัญกับการวางแผนอย่างจริงจัง สังคมไทยปัจจุบันอยู่ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของบุคคลในทุกๆ ด้าน ส่งผลทำให้เกิดปัญหาตามมาคือ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจขาดคุณธรรมจริยธรรม ขาดระเบียบวินัยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ในสถานการณ์ที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงตามกระแสของการพัฒนาและการแข่งขันส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนต้องเร่งศึกษาพัฒนาตนเองทั้งด้านการติดต่อสื่อสาร การนำเสนอข้อมูล ซึ่งต้อง

ใช้การวางแผนการตัดสินใจที่ดีเป็นองค์ประกอบสำคัญ เพื่อให้การบริหารจัดการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับแนวคิดของธงชัย สันติวงษ์ (Santiwong, 1997 : 24-29) กล่าวว่า การวางแผนเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารทุกคน ซึ่งผู้บริหารแต่ละระดับจะต้องอาศัยการวางแผนเพื่อประกอบการตัดสินใจในการบริหารงานเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

การวางแผนเป็นกระบวนการบริหารงานที่สามารถจัดปัญหาให้กับบุคคลหรือองค์กรได้อย่างไรก็ตาม การวางแผนนั้นก็อาจจะไม่มีประสิทธิภาพถ้าเขียนไว้แล้วไม่นำออกมาปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของประชุม รอดประเสริฐ (Rodprasert, 1992 : 105-106) การวางแผนที่ดีนั้นต้องมีการนำไปใช้อย่างต่อเนื่องและได้รับการปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่เป็นปัญหา อุปสรรค การวางแผนจึงเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การจัดการองค์การ การเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษา และการกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเป้าหมาย การสร้างกลยุทธ์ และการตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อให้กิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปโดยราบรื่นมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ โดยแผนที่ดีจะเป็นทั้งคู่มือและแนวทางปฏิบัติเพื่อให้บุคคลหรือองค์กรสามารถดำเนินการไปสู่จุดหมายที่ตั้งไว้ ในทำนองเดียวกันกับประครอง รัศมีแก้ว (Rassameekaew, 2008 : 1) ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การบริหารงานเกิดประสิทธิผลคือการวางแผนและการตัดสินใจของผู้บริหาร

เพราะการวางแผนและการตัดสินใจ จะแสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำและความน่าเชื่อถือการวางแผนที่ดีถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในความสำเร็จของบุคคลเกือบทุกอาชีพ

กีฬากอล์ฟเป็นกีฬาที่เหมาะสมสำหรับนักบริหารเพราะผู้บริหารระดับสูง และระดับกลางส่วนใหญ่มักจะมีอายุมาก ซึ่งสุขภาพร่างกายเริ่มเสื่อมถอย และกอล์ฟเป็นกีฬาที่ไม่หักโหม เน้นการเดินมากกว่าการวิ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของรุ่ง แก้วแดง (Kaewdang, 1998 : 91) การเล่นกอล์ฟจะช่วยให้มีโอกาสได้สร้างความสัมพันธ์อันดีกับเครือข่ายสาขาอาชีพต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการติดต่อประสานงาน ทั้งในวงการธุรกิจและราชการ และกีฬากอล์ฟมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับกระบวนการบริหารที่ชัดเจนที่สุดคือ การบริหารงานแบบวงจรการควบคุมคุณภาพของเดมิง (Deming) ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารที่ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน (Department of Academic Affairs, 2002 : 20-21) คือ 1) การวางแผน (Plan) 2) การลงมือปฏิบัติ (Do) 3) การตรวจสอบ (Check) และ 4) การปรับปรุงแก้ไข (Action) หรือที่เรียกเป็นคำย่อว่า “PDCA” (Yurachai, Waroonroj and Chamarat, 2017 : 39-48) เช่น ในการตีกอล์ฟ 1 ครั้งจะต้องเริ่มด้วยการวางแผน คือ การศึกษาองค์ประกอบต่างๆ ก่อน เมื่อวางแผนเสร็จแล้วก็ลงมือตีลูกกอล์ฟออกไป แล้วติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานได้ทันที ถ้าลูกไปทางทิศทางและตรงกับเป้าหมายที่วางไว้ แสดงว่าการทำงานนั้นประสบความสำเร็จตามแผน แต่ถ้าไม่เป็นไปตามแผนครั้งต่อไปก็ปรับปรุงแก้ไขทั้งระยะ

และทิศทางจะเห็นได้ว่า PDCA เกิดขึ้นในเสียวนาที

จากความเป็นมา และความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมกีฬากอล์ฟ ทั้งนี้เพื่อนำผลจากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลต่อตนเอง ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมกีฬากอล์ฟเพื่อพัฒนาทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมกีฬากอล์ฟ เพื่อพัฒนาทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodologies) (Koenchai, 2016 : 297-314) โดยแบ่งขั้นตอนดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบความคิดการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย คือ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ

ของกระบวนการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยวิธีวิเคราะห์เอกสาร 2) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย นักวิชาการ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครู โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมและกระบวนการวางแผนของการเล่นกอล์ฟ

ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมกีฬากอล์ฟ เพื่อพัฒนาทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา การดำเนินการในระยะนี้เป็นการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม พร้อมจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตร ดังนี้ หลักสูตรฝึกอบรมกีฬากอล์ฟเพื่อพัฒนาทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และ 3) หน่วยการเรียนรู้และหัวข้อของการฝึกอบรม (จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาของหลักสูตร ฝึกอบรมสื่อการเรียนรู้ กิจกรรม และวิธีฝึกอบรม การประเมินผลผู้เข้าฝึกอบรม) เขียนเอกสารหลักสูตรฝึกอบรม และจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

ระยะที่ 3 การตรวจสอบหลักสูตรฝึกอบรมกีฬากอล์ฟ เพื่อพัฒนาทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา การตรวจสอบร่างหลักสูตร โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ เป็นการประเมินเพื่อศึกษาข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขในด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องภายในองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรดังนี้ 1) ตรวจสอบร่างหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group Discussion)

2) ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาคสนามกลุ่มย่อย 2 คน และกลุ่มใหญ่ 5 คนเพื่อหาประสิทธิผลของหลักสูตร และ 3) ปรับปรุงหลักสูตร

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการดำเนินการพัฒนาทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมกีฬากอล์ฟมีดังนี้

1. ผลการศึกษาขององค์ประกอบทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมกีฬากอล์ฟ ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของกระบวนการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษาและสอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ทักษะการวางแผนถือว่าเป็นพฤติกรรมที่สำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการ เพื่อให้ได้ผลที่ต้องการในอนาคตโดยการตัดสินใจล่วงหน้าในการเลือกวิธีทำงานที่ดีที่สุด และมีประสิทธิภาพมากที่สุดให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนดและเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ฉะนั้นผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การกำหนดข้อสันนิษฐานหรือการพยากรณ์ 3) การสำรวจทรัพยากร 4) การพิจารณาทางเลือกและตัดสินใจเลือกทางเลือก 5) การกำหนดแผนปฏิบัติงานและปฏิบัติตามแผน 6) การประเมินผลการปฏิบัติตามแผนในส่วนของหลักสูตรฝึกอบรมกีฬากอล์ฟ มี 3 องค์ประกอบ คือ หลักการ

และเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและหน่วยการฝึกอบรมและหัวข้อฝึกอบรม (โดยแต่ละหน่วยประกอบด้วย จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาการฝึกอบรม สื่อการเรียน กิจกรรมการฝึกอบรมและการประเมินผลผู้เข้าฝึกอบรม) อีกทั้งกระบวนการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมกีฬากอล์ฟ เพื่อพัฒนาทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างหลักสูตร การสร้างหลักสูตรและจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตร การตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

2. ผลการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมกีฬากอล์ฟเพื่อพัฒนาทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1 องค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและ 3) หน่วยการฝึกอบรมและหัวข้อฝึกอบรม (โดยแต่ละหน่วย ประกอบด้วย จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาการฝึกอบรม สื่อการเรียน กิจกรรมการฝึกอบรม การประเมินผลการฝึกอบรม)

2.2 โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย 6 หน่วย คือ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การกำหนดข้อสันนิษฐานหรือการพยากรณ์ 3) การสำรวจทรัพยากร 4) การพิจารณาทางเลือกและตัดสินใจเลือกทางเลือก 5) การกำหนดแผนปฏิบัติงานและการปฏิบัติตามแผน และ 6) การประเมินผลการปฏิบัติตามแผน ซึ่งในแต่ละหน่วยและหัวข้อของการฝึกอบรมประกอบด้วย ส่วนต่างๆ ดังนี้จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหา

การฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรม การประเมินผลการฝึกอบรม

2.3 ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยนำหลักสูตรฝึกอบรมให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60-1.00 แสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระดับสูงและหลักสูตรฝึกอบรมโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.45$)

2.4 ผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปให้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ตรวจสอบก่อนนำไปทดลองใช้จริง พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี มีความเป็นกัลยาณมิตร ปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้ด้วยความเอาใจใส่ และมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติด้วยความเต็มใจ นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะว่า ควรปรับปรุงแบบทดสอบก่อนและหลังอบรมโดยสลับข้อคำถาม

3. ผลการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมกีฬากอล์ฟเพื่อพัฒนาทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา

3.1 ผลการตรวจสอบหลักสูตรอบรมสรุปผลโดยรวมว่า เอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรมที่มีความเหมาะสม สอดคล้องและสัมพันธ์กับโครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการพัฒนาทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักสูตร

ฝึกอบรมกีฬากอล์ฟ มีทักษะการวางแผน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 จำนวน 5 คน

3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการวางแผน หลังได้รับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I) เท่ากับ 0.70

3.4 การปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมได้แก่ หลักการและเหตุผลให้ชัดเจน ให้สะท้อนถึงความจำเป็นที่ต้องเสริมทักษะกระบวนการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา อีกทั้งเพิ่มแบบทดสอบก่อนและหลังฝึกอบรม และในแต่ละหน่วยการเรียนรู้พร้อมเฉลย

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของกระบวนการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษาและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า องค์ประกอบทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษา มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การกำหนดข้อสันนิษฐานหรือการพยากรณ์ 3) การสำรวจทรัพยากร 4) การพิจารณาทางเลือกและตัดสินใจเลือกทางเลือก 5) การกำหนดแผนปฏิบัติงานและปฏิบัติตามแผน และ 6) การประเมินผลการปฏิบัติตามแผนซึ่งการวางแผนเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Dubrin (A. J., 1994 : 73-77)

ได้จำแนกกระบวนการวางแผนไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) เริ่มต้นด้วยการพิจารณาสถานการณ์ในปัจจุบัน
- 2) กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์
- 3) พิจารณาสถานการณ์ที่สามารถช่วยเหลือหรือเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์
- 4) พัฒนาแผนปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์
- 5) กำหนดงบประมาณ
- 6) ปฏิบัติตามแผน
- 7) การควบคุมแผนสอดคล้องกับผลการวิจัยของแพรวา สนองพันธ์ (Sanongphan, 2014 : 146-149) ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 3 พบว่า ทักษะด้านการวางแผน ในภาพรวมมีแนวโน้มเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด และสามารถจัดลำดับความสำคัญของภาระงานได้อย่างชัดเจน สามารถนำแผนที่วางไว้ไปสู่การปฏิบัติและก่อให้เกิดผลดีทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้อย่างแท้จริง

2. หลักสูตรฝึกอบรมกีฬากอล์ฟเพื่อพัฒนาทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นสำหรับหน่วยงานในการพัฒนาบุคลากรซึ่งองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมกีฬากอล์ฟมี 3 องค์ประกอบ คือ หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และหน่วยการเรียนรู้ และหัวข้อฝึกอบรม (โดยแต่ละหน่วย ประกอบด้วย จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลผู้เข้าฝึกอบรม) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Tyler (R. W., 1970 : 462); Taba (H., 1962 : 341) ได้นำเสนอองค์ประกอบของหลักสูตรเป็น

สิ่งที่ช่วยกำหนดแนวคิด ระบบและความสอดคล้องของเอกสารหลักสูตร ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการวางแผนออกแบบหลักสูตรมีนักวิชาการกล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินผลสอดคล้องกับผลการวิจัยของบวร เทศารินทร์ (Taesarin, 2013 : 324-325) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการบริหารเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้นประกอบด้วยหลักการและเหตุผล เป้าหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ 8 หน่วย กระบวนการฝึกอบรม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การประเมินผลและคำอธิบายรายหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมขององค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม โดยรวมอยู่ในระดับมากและมีค่าดัชนีความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตร อยู่ระหว่าง 0.57-1.00

3. ผลการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมกีฬากอล์ฟเพื่อพัฒนาทักษะการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60-1.00 แสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระดับสูงและโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.45) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบวร เทศารินทร์ (Taesarin, 2013) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตร

ฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการบริหารเชิงกลยุทธ์ ในการพัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษา สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมมีค่าดัชนี ประสิทธิภาพ (E.I.) เท่ากับ 0.6818 ค่าเฉลี่ยคะแนน ผลสัมฤทธิ์หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้เข้ารับการอบรมเห็นว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด หลังการอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้นำการบริหารเชิงกลยุทธ์พัฒนาสถานศึกษา ไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
 - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรได้รับการ พัฒนาทักษะการวางแผน เพื่อนำไปใช้ในการ วางแผนพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง
 - 1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการจัดฝึกอบรมพัฒนาทักษะการวางแผน

ของผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับ เพื่อเพิ่มพูน ศักยภาพและความรู้ความสามารถของผู้บริหาร สถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัย ไปใช้

2.1 ในการฝึกอบรมตามหลักสูตร ควรมีความรู้ ความสามารถและความ เชี่ยวชาญในเนื้อหาเฉพาะ

2.2 ควรเลือกเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญ และจำเป็นเท่านั้นมากำหนดเป็นโครงสร้างเนื้อหา หลักสูตรฝึกอบรม

3. ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยในครั้ง ต่อไป

3.1 ควรมีการวิจัยปัจจัยที่ส่งเสริม ทักษะการวางแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐาน สากลของผู้บริหารสถานศึกษา

3.2 ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงลึก ด้านรูปแบบการพัฒนาทักษะการวางแผนของ ผู้บริหารสถานศึกษาทุกสังกัด เพื่อยืนยันข้อค้นพบ ว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

References

- Department of Academic Affairs. (2002). *Guidelines for Making School Curriculum*. Bangkok : Department of Academic Affairs.
- Dubrin, A. J. (1994). *Applying Psychology: Individual and Organizational Effectiveness*. New Jersey : Prentice-Hall.
- Kaewdang, R. (1998). *Golf for Executives*. Bangkok : Matichon Printing House.
- Kecharananta, N. (2002). *Human Resources Management*. Bangkok : SE-Education.
- Koenchai, N. (2016). Mixed Research Methodology: The Third Research Methodology. *Dhammathas Academic Journal*, 16(2), 297-314.

- Rassameekaew, P. (2008). Administratos' Leadership Traits in Quality Schools. *Ph.D. Thesis*. Graduate School : Silpakorn University.
- Rodprasert, P. (1992). *Project Management*. Bangkok : Netikul.
- Sanongphan, P. (2014). 21st Century School Administrator Skills under the Office of Udonthani Primary Educational Service Area 3. *Thesis in Educational Administration*. Graduate School : KhonKaen University.
- Santiwong, T. (1997). *Consumer Behavior in Marketing*. Bangkok : Thai WattanaPanit.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York : Harcourt, Brace and World.
- Taesarin, B. (2013). The Development of a Training Curriculum on Strategic Management Skill Enhancement for Basic Education School Administrators to Conform Their Schools to the Educational Standard. *Thesis in Educational Administration*. Graduate School : Nakhon Ratchasima Rajabhat University.
- Tyler, R. W. (1970). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago : The University of Chicago Press.
- Yurachai, S., Waroonroj, J. and Chamarat, S. (2017). The Development of Participatory Supervision in Small-Sized Schools under the KhonKaen Ofce of Primary Educational Service Area 1. *Dhammathas Academic Journal*, 17(3), 39-48.